

นวัตกรรม “สื่อภาพ คนบ่อโพรี รู้ทันภัย ไม่ใช่สแตียรอยด์”

สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน

ประจำพุทธศักราช ๒๕๖๘

นางจารุณี เชื้อบุญมี

อสม. ดีเด่นระดับเขตสุขภาพที่ ๒

จังหวัดพิษณุโลก

ชื่อนวัตกรรม : “สื่อภาพ คนบ่อโพรี รู้ทันภัย ไม่ใช่สเตรอยด์”

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางจารุณี เชื้อบุญมี

ประเภทนวัตกรรม : ☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)

☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

จังหวัด : พิษณุโลก

อสม. ดีเด่นระดับ ☒ เขต ☐ ภาค

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ชุมชนตำบลบ่อโพรี อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ประสบปัญหาในการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างไม่เหมาะสม โดยเฉพาะการใช้ยาที่มีส่วนผสมของสารสเตียรอยด์และยาปฏิชีวนะ ซึ่งมักหาซื้อกันเองจากร้านค้า ร้านชำ หรือทางออนไลน์ โดยไม่มีความรู้ความเข้าใจ ส่งผลให้เกิดปัญหาสุขภาพระยะยาว เช่น โรคไตวายเรื้อรังระยะ 3-4 โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการหายป่วยเร็วเพื่อกลับไปทำงาน โดยปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ การขาดความรู้เกี่ยวกับอันตรายของสารสเตียรอยด์ พฤติกรรมซื้อยาจากโฆษณาชวนเชื่อ การขาดการตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ และร้านค้าไม่มีหลักเกณฑ์ในการเลือกสินค้ามาขาย

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์แจ้งเตือนภัย เฝ้าระวัง และจัดการผลิตภัณฑ์สุขภาพไม่ปลอดภัย ตำบลบ่อโพรี จึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือช่วยสื่อสารเรื่องผลข้างเคียงของการใช้สารสเตียรอยด์ และผลิตภัณฑ์ที่ผสมสารสเตียรอยด์แทนการใช้แอปพลิเคชัน โดยออกแบบให้ตัวหนังสืออ่านได้ชัดเจน เข้าใจ และใช้งานง่ายเพื่อใช้ในกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ที่ไม่สามารถหัดโทรศัพท์ นำมาใช้เป็นเครื่องมือให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้ตรวจสอบสินค้าและผลิตภัณฑ์ก่อนซื้อเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการบริโภคของตนเองและครอบครัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ประชาชนมี เกิดความตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ยาที่มีสารผสมสารสเตียรอยด์
2. เพื่อให้ประชาชนมีทักษะในการเช็คข้อมูลยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพก่อนซื้อ มาบริโภค
3. เพื่อให้ผู้ประกอบการร้านค้า/ร้านขายยาในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกซื้อยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ปลอดภัยมาจำหน่ายในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ออกแบบนวัตกรรม เป็นกระดาษขนาด A4 มี ความรู้และแจ้งเตือน 2 หน้า (หน้า-หลัง)
 - ด้านหน้า ประกอบด้วยข้อความคำเตือน ห้ามใช้ยาตามโฆษณาชวนเชื่อ, ยาที่รักษาทุกโรค และผลข้างเคียงของการใช้ยาที่มีส่วนผสมของสเตียรอยด์, คิวอาร์โค้ดช่องทางการแจ้งข้อมูลยา และผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายในชุมชน
 - ด้านหลัง เป็นช่องใส่ สามารถใส่เอกสารและประชาสัมพันธ์การแจ้งเตือนยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่มีตรวจยืนยันจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขแล้ว และได้มีประกาศให้เฝ้าระวังในชุมชน
2. วิธีการใช้งาน
 - 2.1 แกนนำสุขภาพที่ผ่านการอบรมสร้างความรอบรู้เรื่องการใช้อยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพจะได้รับนวัตกรรม “สื่อภาพ คนบ่อโพธิ์ รู้ทันภัย ไม่ใช่สเตียรอยด์” ไปแจกและสร้างความเข้าใจให้กับผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะที่ 3-4 และประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ
 - 2.2 ในแต่ละเดือน แกนนำจะนำใบความรู้/สื่อประชาสัมพันธ์ไปแนบของด้านหลังเพื่อเป็นการอัปเดตข้อมูลยาและผลิตภัณฑ์ที่ต้องเฝ้าระวัง เดือนละ 1 ครั้ง และติดตามการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชนในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูลไปวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาและส่วนขาด
3. การพัฒนาต่อเนื่อง
 - 3.1 จากเดิมใช้กระดาษธรรมดาขาวดำ มองภาพไม่ชัด → เปลี่ยนเป็นเคลือบพลาสติก
 - 3.2 ประสานงานกับร้านค้าในชุมชน เพื่อขอพื้นที่ติดตั้งสื่อใกล้จุดขายยา
 - 3.3 ติดตามประเมินผล และเก็บข้อมูลเพื่อปรับปรุงแนวทางการให้ความรู้

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับจาก สื่อภาพ คนบ่อโพธิ์ รู้ทันภัย ไม่ใช่สแตียรอยด์ บอกต่อให้กับคนในครอบครัวได้
2. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีทักษะการเลือก ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยควบคู่กับการใช้ “สื่อภาพ คนบ่อโพธิ์ รู้ทันภัย ไม่ใช่สแตียรอยด์” ก่อนการเลือกซื้อยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ทำให้เกิดความปลอดภัยต่อการบริโภค
3. ผู้ประกอบกิจการร้านค้าเห็นความสำคัญของการจำหน่ายยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยในชุมชน โดยอ่านข้อมูลยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัยก่อนซื้อมาขายในร้านทุกครั้ง

ปัจจัยความสำเร็จ

1. การประสานงานระดับตำบลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความร่วมมือจากผู้นำทุกภาคส่วน
2. มีการลงนาม MOU กับหน่วยงานและร้านค้าในพื้นที่เพื่อควบคุมผลิตภัณฑ์สุขภาพ
3. ใช้แรงจูงใจ เช่น ป้ายร้านห้าสีเขียว ส่งเสริมให้ร้านค้ายินดีจำหน่ายสินค้าปลอดภัย
4. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านการสะท้อนปัญหาในที่ประชุมหมู่บ้าน
5. ได้รับงบประมาณต่อเนื่องจากกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล
6. เครือข่ายในการดำเนินงานที่เข้มแข็ง ในชุมชน “เครือข่าย บวร.ร.ชุมชนบ่อโพธิ์ ”

โอกาสในการพัฒนา

1. ขยายเครือข่ายการดำเนินงานระดับอำเภอขยายพื้นที่การดำเนินงานตำบลอื่นๆ
2. สร้างแหล่งเรียนรู้ ชุมชนต้นแบบ
3. สร้างช่องทาง สร้างสื่อความรู้ ที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงได้ทุกกลุ่มอายุ
4. จัดหางบประมาณทั้งภายในและภายนอกชุมชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก

สื่อภาพ คนบ่อโพธิ์ รู้ทันภัย ไม่ใช่สเต็มยรอยต์

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการและผลลัพธ์

ตารางที่ 6 แสดงผลลัพธ์จากการให้บริการ สื่ภาพ คนบ่อโพธิ์ รู้ทันภัย ไม่ใช่สเต็มยรอยต์ ตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด (KPI)	เป้าหมาย (Target)	ผลลัพธ์ที่ปฏิบัติได้
ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกซื้อยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัย	50	ประชาชนสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ 100
ประชาชนมีทักษะในการตรวจสอบ และผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัย ก่อนซื้อ	50	ประชาชนสามารถลดค่าใช้จ่ายได้ 100
ร้านชำมียา และผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัย ที่ปลอดภัย	10	ผู้ประกอบการ มียาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ปลอดภัย จำนวนในชุมชน ร้อยละ 100

ที่ปรึกษา/สนับสนุนการดำเนินงาน

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอนครไทย, สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก, ศูนย์วิทยาศาสตร์ 2 พิษณุโลก, สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

